

38867 - از روی ندانستن، روزهای عادت ماهیانه را روزه بوده؛ اکنون چه کند؟

سوال

همهٔ رمضان را روزه بوده‌ام و نمی‌دانستم در روزهای عادت ماهیانه و پر یود نباید روزه گرفت و نمی‌دانستم که باید پس از رمضان قضایش را به جای آورم. اکنون می‌خواهم به جای این روزها روزه بگیرم و به یک بینوا غذا دهم اما مستمندی نمی‌شناسم که غذایشان دهم. آیا جایز است که به موسسات دیگری مانند دارالایتام یا مساجد کمک کنم و میزان نقدی کفاره به پول رایج مصر چقدر است؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

علما اجماع نموده‌اند که روزه برای زن در حال عادت ماهیانه واجب نیست و اگر روزه شود نیز از وی پذیرفته نمی‌شود و باید روزهایی را که در رمضان به سبب حیض روزه نبوده قضا کند.

مراجعه نمایید به سوال (33594).

بنابراین واجب است که این روزه‌ها را قضا کنید و از کوتاهی در طلب علم که باعث شده این کار را انجام دهید توبه کنید.

اگر قضای این روزه‌ها را پس از همین رمضان و پیش از رسیدن رمضان بعدی انجام دهید چیزی جز قضا بر شما لازم نیست و نیازی به غذا دادن نیست.

و اگر قضا را بدون عذر تا رمضان بعد به تاخیر انداختید در این مورد علما اختلاف کرده‌اند که آیا همراه با قضا، غذا دادن نیز واجب است یا خیر؟

پیش‌تر در پاسخ به سوال (26865) بیان کردیم که غذا دادن واجب نیست.

اما اگر خواستید احتیاط کنید و همراه با قضای این روزه‌ها به بینوایان خوراک هم بدهید خوب است.

منظور از غذا دادن این است که به جای هر روز یک بینوا را غذا دهی که نیم صاع از غذای اصلی هر سرزمین است مانند برنج و خرما. شیخ بن باز مقدار این غذا را تقریباً یک کیلو و نیم برنج دانسته است. (فتاوی رمضان: ۵۴۵).

جمهور علما بر این هستند که قیمت غذا برای فدیة روزه کافی نیست بنابراین شما نمی‌توانید به جایش پول بدهید بلکه چنانکه بیان شد باید حتماً به بینوایان غذا دهید.

از علمای کمیسیون دائم فتوا درباره پیرمردی پرسیده شد که توانایی روزه ندارد؛ آنان چنین پاسخ دادند:

شما تا وقتی در حال ناتوانی هستید اجازه دارید روزه نگیرید و باید به جای هر روزی که روزه نبوده‌اید به یک مسکین غذا دهید و همچنین اجازه دارید این غذا را یکجا یا پراکنده خارج سازید زیرا الله تعالی می‌فرماید:

وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ [حج: ۷۸]

(و در دین بر شما سختی قرار نداده است).

و دادن پول به جای غذا درست نیست».

(فتاوی اللجنة الدائمة: ۱۰ / ۱۶۳).

شما می‌توانید به یکی از انجمن‌های خیریه یا امام مسجدی مورد اعتماد و معروف به دینداری پول بدهید تا به جای شما غذا خریده و میان مستمندان - که این روزها بسیارند - توزیع کنند.

همینطور می‌توانید به اندازه روزهایی که روزه نبوده‌اید غذا درست کرده و به همان تعداد مساکین بدهید. بخاری می‌گوید: اما درباره پیرمرد بزرگ سال اگر توانایی روزه ندارد، انس بن مالک پس از آنکه پیر شد یک یا دو سال هر روز به یک مسکین نان و گوشت داد و خود روزه نگرفت.

همینطور جایز است که این غذا را به ایتم بدهید در صورتی که فقیر باشند، چون هر یتیمی فقیر یا مستمند نیست.

والله اعلم.